

9 d'Octubre: quatre tesis i un prec

Els darrers temps han estat ben allisonadors de les conseqüències que es deriven de la pèrdua de vigència del discurs nacional dels valencians. Una certa i ja indissimulada desorientació ha substituït les provatures de debat llançades d'ençà del 1987. Aquest 9 d'Octubre és, doncs, una data adient per a llançar reptes públics que constrasten amb el triomfalisme oficial i els silencis poc sonors del nacionalisme subsidiari. Heus ací, doncs, quatre tesis i un prec per donar testimoniatge del fet que hi podria haver camins oberts.

REPENSAR LA NACIÓ

Una redefinició dels objectius nacionalitaris del poble valencià (ateses l'actual inanitat, confusió i la coexistència improductiva dels discursos político-culturals casolans, i el potencial nucli de tensió *impolítica* que en resulta) hauria de renunciar al miratge teòric dissenyat per Habermas des d'Alemanya, i creixentment assumit per la socialdemocràcia procedent del nacionalisme catalanista, segons el qual els temps que corren obliguen a substituir el concepte de *nació* pel de *postnacionalitat*; entre altres raons perquè això potser els cal als pobles que han acomplert la nació i l'han institucionalitzada plenament, o a aquells altres que, en imposar-la, han protagonitzat holocaustos i ruïnes a moros i cristians (com és el cas de la nació alemanya en el passat), però no a aquells que com el nostre no han aconseguit encara trobar la identitat discursiva que els mene a disposar en els termes i intensitat que vulguen de l'exercici dels drets nacionals. En tot cas, l'aplicació de les tesis postnacionalistes al cas valencià (veritable i no desmentida fonamentació del *lermisme*) suposaria la negació explícita i definitiva de tota especificitat política més enllà d'una discreta administració plena d'equilibris, renúncies i ocultaments de l'actual Estatut d'Autonomia. Solidaritat i valors universals no són,

per això, antitètics de l'aspiració nacional dels pobles a mig fer. És la conjunyació d'aquests paradigmes amb la nació política el que cal desenvolupar; no soterrar-hi la nació en nom d'aquella.

RECUPERAR EL DIÀLEG CIVIL

El diàleg civil entre líders d'opinió, sensibilitats, actors socials, culturals i polítics s'ha d'establir sobre la base del més escriu-

polós respecte a les regles de joc democràtiques, tot excloent-ne de manera explícita les posicions i subjectes adscrits als rengles de la intolerància, la voluntat manipuladora i les caducades concepcions socials que propicien la pervivència de la ignorància, la dependència social i la petrificació de les situacions d'injustícia. I l'àmbit del diàleg s'ha de concretar d'entrada en la societat civil i no en els estrictes i desorientats actors polítics.

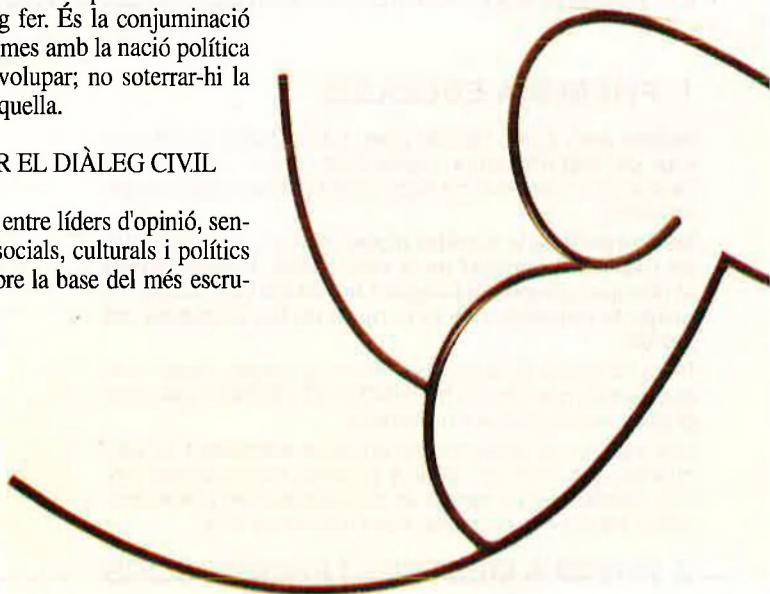
PER UN PACTE LINGÜÍSTIC

Atès que hi ha certa coincidència sobre el fet que la llengua no és ni l'únic ni el més destacat factor que configura la hipòtesi nacionalitària dels valencians, però que, en tot cas, té dret incontrovertible a assoliment d'un estatus legal i social, i atès que en allò tocant a la llengua pròpia dels valencians, hi ha un nucli de tensió que contamina el conjunt de relacions civils i polítiques, caldria reunir els actors i institucions adients per tal de trobar els punts mínims d'acord que permeteren superar

les bardisses que aquest conflicte basteix en la societat valenciana i en les formulacions programàtiques i pràctiques dels actors polítics. Les bardisses es tradueixen en termes que van més enllà dels estrictament lingüístics i configuren un joc d'ocultacions i acusacions que fan el paper de pseudo-arguments davant conflictes d'altra mena tot contaminant-los i il·lustrant-los amb els resultats de tots coneguts.

UN CONGRÉS NACIONAL VALENCIÀ PEL 1992

El valencianisme de sensibilitat democràtica dispers en diferents formacions polítiques, àmbits intel·lectuals i professionals, sectors socials i territorials, hauria de promoure, des del lògic i convenient pluralisme ideològic, i sense apriorismes, la convocatòria d'un Congrés Nacional Valencià on sotmetre a debat i prognosi la realitat de la societat valenciana i a partir del qual reprendre l'empenta que entre els anys seixanta i els setanta propicià la participació de milers de valencians i valen-

cianes en un projecte d'il·lusió col·lectiva, que, per a la nostra dissort, ha estat aplicat amb notòries restriccions i, en l'actualitat, s'administra sense convicció i en nom d'un pragmatisme equívoc que es voldria emparar capciosament en la voluntat popular, per a ocultar que allò que es respecta no és sinó allò altre que es limita o tergiversa.

UN PREC

Minimitzats com a poble per una transició que esdevingué madrastra per als valencians, se'ns governa tot advertint-nos si

El club dels cinc

La famosa fórmula de Charles de Gaulle sobre *la cosa* de Nova York, ha estat glosada fins a la sacietat. En aquell moment, el general tenia tota la raó. El joc de majories automàtiques i, encara més, els repetits vetos soviètics, feien impossible el funcionament de la *casa de vidre* de Manhattan.

En un període de vint anys, entre 1945 i 1965, la Unió Soviètica, va utilitzar exactament 103 vegades el seu poder de bloqueig al Consell de Seguretat de les Nacions Unides. Els problemes greus acabaven sent un afer entre les superpotències, i l'ONU no va tenir res a fer ni a l'Orient Mitjà, ni al Vietnam, ni a Hongria el 1956, ni tampoc a Txecoslovàquia el 1968.

El final de la guerra freda ha permès una rehabilitació de l'organització internacional gràcies sobretot a Gorbatxov. El talent diplomàtic de Javier Pérez de Cuellar ha contribuït a donar cos a l'ONU, després de l'episodi Kurt Waldheim. Però res no hauria estat possible sense el discurs pronunciat el desembre de 1988 pel número u del Kremlin, després que Gorbatxov hagués decidit saldar el gros deute acumulat pel seu país.

El president nord-americà Georges Bush, que havia estat representant del seu país a l'ONU, no ha manifestat mai el menyspreu que el seu predecessor Ronald Reagan demostrava envers *la cosa*. Per això, des del començament de la crisi del Golf, ha tingut el bon criteri d'implicar-hi l'ONU. Amb èxit: la mateixa nit del colp de mà iraquiana, el Consell de Seguretat exigia una "retirada immediata i incondicional" de l'agressor I, al mateix temps, decidia l'embargament comercial, financer i militar, abans de declarar el bloqueig naval primer i després l'aeri.

Unes mesures sense precedents. El paraigua de l'ONU per a la intervenció americana a Corea va ser acordat, el 27 de juny de 1950, amb unes condicions jurídiques molt discutibles, en un moment en què l'URSS havia comès l'error -envers ella mateixa- de practicar la política de la cadira buida. Aquest cop, la unanimitat és total, amb l'excepció de Cuba, irreductible nostàlgic del passat.

¿Estem doncs davant la realització del vell somni de Roosevelt de prolongar en la pau el directori que els grans van tenir en temps de guerra? Cal desconfiar d'aquest tipus de clíxe. Hem de felicitar-nos pel nou protagonisme de l'ONU, però al mateix temps no podem caure en un optimisme gratuït.

Els mateixos Estats Units estan lligats de peus i mans. A Hèlsinki, Bush ha concedit a Gorbatxov una mena de dret de co-gerència en els afers d'Orient Mitjà. I Giscard d'Estaing tenia raó quan va declarar a la televisió que Mitterrand s'havia acontentat fent "algunes al·lusions" a la intervenció dels Estats Units al Golf.

El president de la República francesa ha intentat sobretot subratllar les seves diferències dins el cor occidental i la seva lògica de pau, que té per finalitat una conferència internacional que tracti la totalitat dels problemes de la regió, és molt més propera a les tesis del Kremlin que a les de la Casa Blanca, que rebutja qualsevol possible lligam entre la sortida de Kuwait i els problemes del Líban o de Palestina.

L'eufòria de Manhattan potser durarà poc temps. Els soviètics ja suggereixen atorgar a la nova Alemanya un sisè lloc permanent al Consell de seguretat. Segurament aquest gest de solidaritat tindria sòlides compensacions per a l'URSS. Els italians, per la seva banda, proposen que siguin oferts a la Comunitat Europea i al Japó els llocs que actualment ocupen França i Gran Bretanya. Altres veus s'inclinen a favor de l'entrada de l'Índia i del Brasil.

¿Per què no? En el futur, caldrà certament remodelar el club dels cinc. Però fer-ho avui, en una situació de crisi, seria pura follia. I una total demagògia.

de cas ens agradaria més caure sota el domini de l'adversari que guaita a diari des de l'erm de la intolerància per destruir el poc que tenim. Però l'equació és fallaç per suïcida, equivocada per sincrètica, i ofensiva i vergonyant perquè en el fons ens vol agenollar a les potes del mal menor. La maror de canvis i greus trasbalsos que s'estan produint en tot l'àmbit europeu, en definitiva, no justifica els desesperançats, ni els adolescentment confessos d'un conservadorisme malaltís i infecund, ni els qui s'automarginen de la reflexió amb acusacions i displicències que no fan, però, ocultable la seua feblesa.

No és temps de planys ni de batalles, ni tampoc hem de fer nostra la vella sentència del mestre quan deia que "¡Sobran llibres!" Si alguna cosa ens ha de sobrar, que siguin les certes que no han arribat, però, a rams de beneir.

Vicent Franch i Ferrer

Professor titular de Ciència Política i Dret Constitucional a la Universitat de València-Estudi General

Yves Cuau